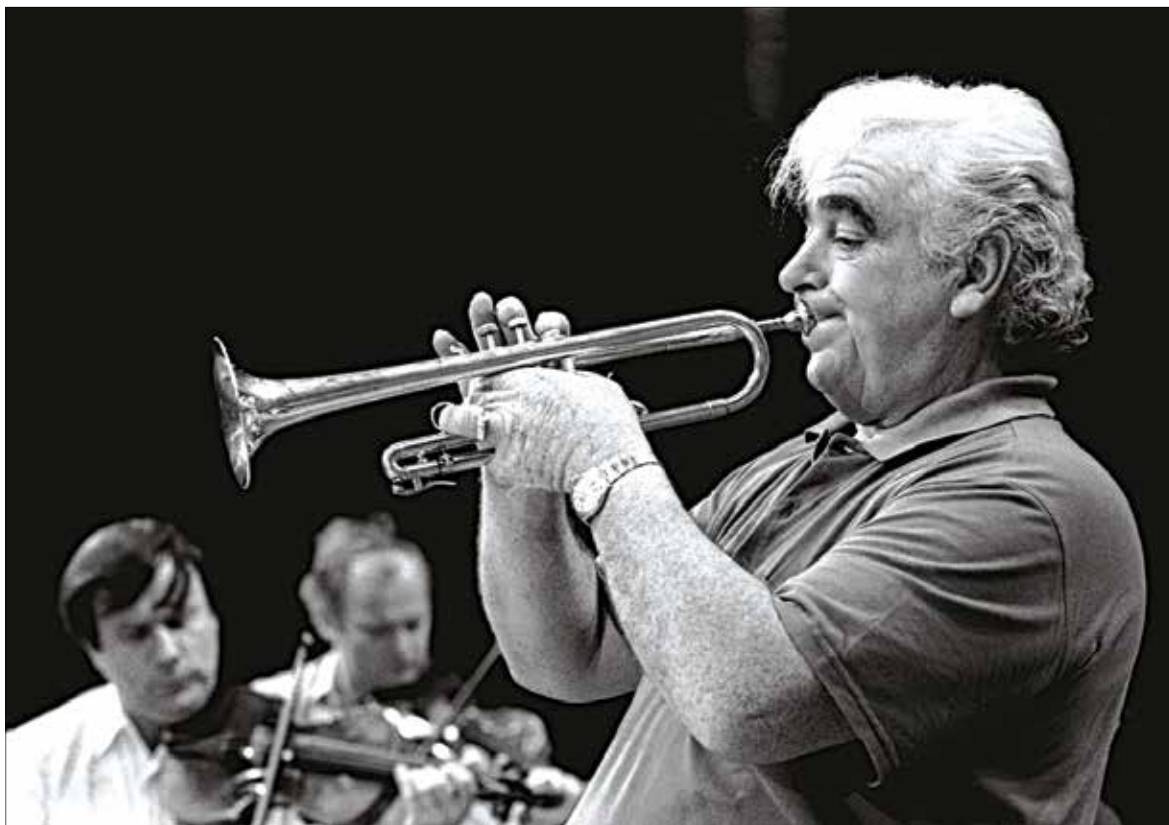

Németh János

Egy Flexaret és két jóbarát – A Balogh Rudolf-díjas fotóművész, Kresz Albertről

Kresz Albert:
Maurice Andre
trombitás

A pályakezdés éve, 1959 meghatározó volt életemben. A diploma utáni egy éves ösztöndíj valamint a diákszálló különleges lehetőséget jelentette számomra. Vagyis gondtalan egy évet, hogy elképzelésem, formavilágom a megkezdett úton kiteljesedjen. Nagyon hasznos időszak volt ez az év, szinte megkoronázta a korábbi öt év munkáját. Munkáimmal részt vehettem országos iparművészeti kiállításokon, és ebben az időszakban életre szóló barátságok szövődtek. Így hozott össze a sors, a közös gond és gondolkodás Kresz Alberttel. A kollégium egyik szobája volt a pesti otthonunk, a két vidékinek, a győri textilnek és a hatodéves zalainak. Az emlékezetes vacsorák után – ami fél kiló kenyérből, egy csomag vajból és némi olcsó

szalámiból állt – késő estébe nyúló beszélgetések közben tervezgettük a jövőt. Vasárnaponként együtt kószáltunk a Duna-parton vagy valamelyik múzeumban. Ha pénzünk engedte, hangversenyre mentünk, legtöbbször a Zeneakadémiára.

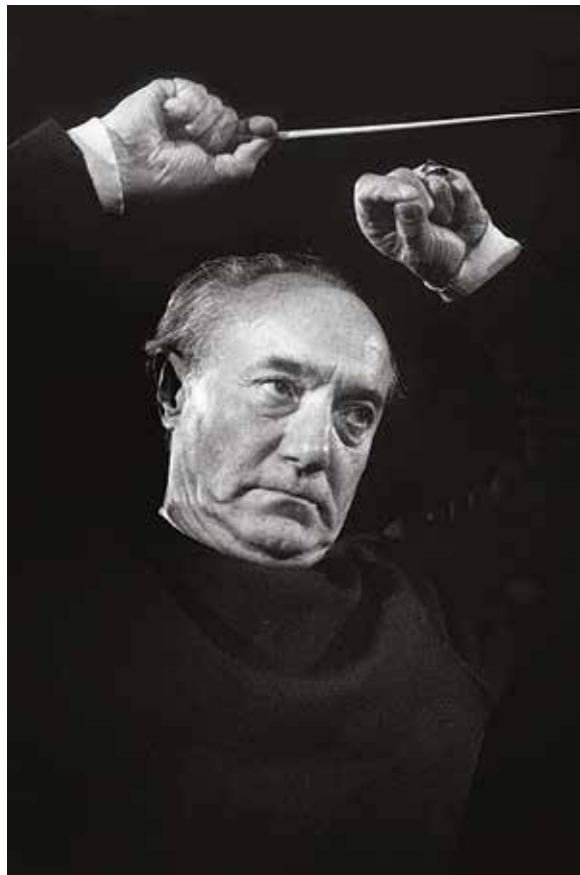
Berci, a textiles növendék mindig fényképezőgéppel járkált. Szerelmese volt a fotózásnak. Akkoriban csúcsminőségnek és árban elérhetőnek számított a Flexaret nevű, cseh gyártmányú fényképezőgép. Ezt szerette volna megvenni, ez volt az álma. Hazulról, a szülei csak a legszükségesebbekben tudták segíteni. Ezért hát ösztöndíjért folyamodott a tanulmányi osztályhoz, amit meg is kapott. Ez fedezte volna a diákszálló és a menza, az étkezés költségeit. Telt-múlt az idő. A pénz gyűlt, de a Berci fogyott, mert

nem evett és alig lehetett elcsalni valahová. Végül sikerült megvásárolni az áhított fényképezőgépet. Ez maga volt a boldogság, viszont megtudta a tanulmányi osztály. Hangsúlyozva, hogy ők nem erre adták a pénzt, meg akarták szüntetni az ösztöndíj további folyósítását. Ezt nem lehetett volna elkerülni, de a tanárok, barátok, diáktársak Berci mellé álltak, mondván: egy ilyen fotózástól megszállott embert megérdemli azt. Így maradt a masina és a pénz is. Talán akkor kötelezte el magát végleg a fotózásnak, érezve elhivatottságát. (Azután mindig ott lógott a nyakában a Flexaret.)

Figyelte a természetet, a köveket, a fákat, az ember mozgását, arcokat. Vele nem a textilről, terveiről vagy a kerámiáról beszélgettünk, hanem az ember életteréről. A történelmi korszakok és a benne élő emberi karakterek változásairól, hiszen minden élő test magán viseli, lelkében hordozza kora jellegzetességeit. A szenvedély, az öröm, a bánat kiül az arcokra. A mozgás az élet ritmusát mutatja. A házak, a kövek, a növények jelek az időről. Ezt kibontva a jó fotós szemével, korokról, korszakokról kaphatunk hű és igaz képet. Én úgy gondoltam, így akarja látni és láttatni a világot Kresz Albert.

1960-ban elhagytam a fővárost. Hazahívtak a zalai dombok, a göcseji agyag, a család – és Mari-ka, a menyasszonyom. Megnősültem. Berci fotói örökítették meg a házasságkötés ünnepét a zalaegerszegi Jézus Szíve templomban. Az újra találkozást vele és a szülőfölddel. Aztán meghívására végigjártuk Győr belvárosát, ódon utcáit és Pannonhalmát. A Flexaret kattogott és sok szép emlékekkel búcsúztunk. Mindkettőnk számára az élet-, a pályakezdés nehéz évei következtek. Én Zalaegersze- gen, Lajos bátyám fazekas műhelyében és a cserép- kályhagyárban kezdtem dolgozni, Berci – úgy tu- dom – egy győri textilgyárban.

Évek teltek el, nagyon ritkán találkoztunk. Kerestük önmagunkat, kerestük világunkat. Megismertük az élet árnyékos oldalát is, de hittünk önmagunkban. 1969-ben örömmel öleltük meg újra egymást. A TV Galériája 10. adása az én kiállításomat mutatta be a Derkovits-teremben. Itt már nem a Flexaret kattogott, mert Kresz Albert jelentős hetilapnak volt a riportere. Figyelemmel kísértük egymás munkáját, így aztán 1976-ban készített számomra is emlékezetes, nagy képriportot a Műcsarnokban

Kresz Albert:
Ferencsik
János
karmester

rendezett kiállításomról. A három teremben szépen elhelyezve, posztamenseken és a falakon voltak az első húsz év munkái. A megnyitót Borsos Miklós mondta, és ott voltak szeretett mestereim, Gá- dor István, László Gyula. Itt találkoztam először Keresztury Dezsővel, földimmel. Nagy ünnep volt ez nekem és Bercinek, fotói a legszebb emlékeim. Legutóbb 140 db negatívot kaptam tőle, egy életút dokumentumait. Azt mondják, minden találkozás egyszeri és megismételhetetlen, de az újabbak teszik ünneppé és igazzá a barátságot. Én tudtam, hogy lesz újabb, mint a legutóbbi, amit a 2012. évi zalaegerszegi kiállítás jelentett. Ekkor előtte alkal- munk nyílt együtt bejárni Göcsejt és az Őrség vi- dékét. Készülő könyvéhez a Nepomuki Szent János szobrokról itt kincseket fedeztünk fel. Aztán eljött a kiállítás napja, a Zene Világnapja alkalmával, a Hangverseny- és Kiállítóteremben. Itt csodálatos környezetben újra láthattam munkáit. Örömmel nyitottam meg a kiállítást, amely előtt Szokolay Balázs bravúros, remek, a zene hangján sodró zongorajátékában a Rákóczi indulót hallhat-

Kresz Albert:
Kocsis Zoltán
zongoraművész

tuk. Méltó volt a zene és méltók a képek, a kiállítás anyaga.

Nem zenekritikus vagy műtészként akarok szólni, hanem a fotókon is zenét érző emberként. Mert nem csak zenészeket, portrékat látunk, hanem azok hitét, szenvedélyét vagy magát a zenét véljük hallani. Ezek a képek nemcsak rögzítenek vagy dokumentálnak eseményeket, embereket, hanem olyan szinten jelenítik meg, hogy a csendnek is hangja van, a képzelet, a lélek hangja. Kresz Albert őrzi és láttatja kultúrtörténeti értékeinket. Ismeri hazánk tájegységeinek néprajzát, ismeri a földhöz kötődő embert, a periférián élő csavargókat, de otthonosan jár a göcseji dombvidéken vagy az Alföld tanyavilágában is. Fotóin megszólít bennünket az exponált pillanat és tovább viszi gondolatainkat emberről, életről, elmúlásról. A múlt ismerete, tanulsága nélkül nem lehet a jelen, és nincs jövő. Erre figyelmeztetnek a régi temetők, sírok, keresztek, jól megkomponált képeink a kiválasztott motívumok. Kresz Albert tudatos, elhivatott művész, nem a di-

vatos áramlatok felé tekint, hanem önmaga világa szerint figyelmezteti a ma emberét, hogy emberarcú maradjon abban a világban is, amelyben netán ketrecbe szorul az emberi lét.

Ahány fotó, annyi kiválasztott remek pillanat. Nem írhattam le mindet, de Kresz Albert lelke és szíve szerint beszél a táj, a fű, a virágszál, a föld, az ég és az ember. Együtt mesélnek múltból, jelenről, jövőről és talán a még szebb emberi megmaradásról. Rohanó világunkban a témák, a képek megszólítanak, töprengésre készítetnek. Egy pillanatig, ha a múlt időben megállunk, időtlenség vesz körül minket és figyelmeztet gyökereinkre, értékeinkre. A fotós, a művész Kresz Albert érdeme. Isten éltesse nekünk.